

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för kulturvetenskaper

1AE150 Arkeologi II, 30 högskolepoäng

1AE150 Archaeology II, 30 credits

Huvudområde

Arkeologi

Ämnesgrupp

Arkeologi

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd 2010-05-27

Senast reviderad 2023-01-23 av Fakulteten för konst och humaniora. Reviderad kurslitteratur, delkurs 3.

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2023

Förkunskaper

För tillträde till kursen krävs att den studerande har 23 hp från 1AE100 Arkeologi I 30 hp, eller motsvarande.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- identifiera och förklara centrala frågor i forskning om förhistorien,
- applicera metoder för analys och presentera arkeologisk data,
- exemplifiera och kritiskt värdera ett urval av arkeologiska metoder och teorier,
- analysera hur arkeologer kopplar sina frågeställningar, tolkningar och modeller till forskningsmaterial.

Delkurs 1 Geografiska informationssystem (GIS), 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- beskriva möjligheter och begränsningar i användningen av GIS som redskap för rumsliga analyser,
- ge exempel på arkeologiska användningar av GIS.

- tillämpa geografiska informationssystem (GIS) för enkla analyser av data,
- presentera data genom GIS,

Delkurs 2 Arkeologi i Europa och världen, 7,5 h

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- jämföra förhistorien i Norden med utvecklingen i Europa och världen,
- exemplifiera och karakterisera tolkningar av några centrala frågor inom forskning om förhistorien såsom människans uppkomst, förändringar över lång tid från jägare-samlare-samhällen till jordbrukssamhällen, uppkomsten av hierarkiska system och hur dessa kan belysas i ett nordiskt, europeiskt och globalt perspektiv,
- problematisera hållbarhetsfrågor utifrån ett långtidsperspektiv.

Delkurs 3 Metod och teori inom arkeologin, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- beskriva olika sätt att diskutera och svara på arkeologiska frågeställningar,
- exemplifiera och diskutera teoretiska förhållningssätt och metodval i relation till arkeologiska frågeställningar,
- använda informationssökningssystem med relevans för arkeologi,
- beskriva och karakterisera ett vetenskapligt arbete och dess uppbyggnad.

Delkurs 4 Självständigt arbete, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- kritiskt tolka, utvärdera och analysera ett arkeologiskt eller till arkeologiämnet relaterat material i relation till väldefinierade frågeställningar,
- tillämpa vetenskapliga arbetssätt i ett självständigt skriftligt arbete,
- kritiskt diskutera eget och andras skriftliga arbete.

Innehåll

Kursinnehåll för hela kursen

Kursen ger en fördjupning i arkeologi med vikt på en kontextualisering av Nordens förhistoria i jämförelse med Europa och världen med fokus på människans utveckling, övergång till jordbrukssamhällen samt uppkomsten av hierarkiska samhällen. Kursen ger också praktiska färdigheter i en inom arkeologin använd metod (GIS). Kursen ger en fördjupning i arkeologiskt tänkande med tonvikt på teoretiska och metodiska frågor. Kursen avslutas med att studenten författar ett självständigt arbete och genom detta lär grunderna för vetenskapligt skrivande.

Delkurs 1 Geografiska informationssystem (GIS), 7,5 hp

GIS är en teknik för lagring, design och analys av digitala kartor. Delkursen ger en introduktion till användningen av GIS som arbetsredskap. Förståelse för representation och analys av rumsliga element betonas. Delkursen belyser generella rumsliga problemställningar i samhället genom praktiska tillämpningar av GIS.

Delkurs 2 Arkeologi i Europa och världen, 7,5 hp

Denna delkurs ger en allmän introduktion till arkeologi i Europa och världen samt tar upp några av arkeologins centrala frågor och hur arkeologisk forskning teoretiskt och metodiskt har behandlat dem. Frågorna rör (1) den moderna människans uppkomst och utveckling, (2) dynamiken i vad som i ett långtidsperspektiv definieras som övergången från samhällen baserade på jakt, fångst och samlande till jordbrukssamhällen samt (3) uppkomsten och institutionaliseringen av hierarkiska samhällen. Tyngdpunkten ligger

på utvecklingen i Europa men med global utblick.

Delkurs 3 Metod och teori inom arkeologin, 7,5 hp

Delkursen fokuserar på förståelse av vetenskapliga arkeologiska forskningsprocesser, med särskild tonvikt på teorins och metodologins betydelse. Kursen presenterar grundläggande vetenskapsteoretiska förhållningssätt och ger en introduktion till en rad aktuella diskussioner om teori och metodval inom arkeologin. I denna kurs behandlas också val av frågeställningar och metoder i ett vetenskapligt arbete och arkeologiskt textantverk inklusive ämnesrelaterad referenshantering. Delkursen introducerar vetenskaplig informationssökning, främst med hjälp av bibliotekets resurser och där tillgängliga arkeologiska databaser. En exkursion ingår i kursen.

Delkurs 4 Självständigt arbete, 7,5 hp

Denna delkurs består av ett självständigt skriftligt arbete i vilket ett arkeologiskt vetenskapligt problemområde undersöks, analyseras och diskuteras. Arbetet diskuteras vid ett avslutande seminarium där den studerande fungerar som respondent för sitt eget arbete och som opponenter på ett arbete författat av annan student.

Undervisningsformer

I kursen förekommer föreläsningar, seminarier, exkursioner, praktiska övningar och handledning. Undervisning på engelska kan förekomma.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. Betygskriterier för betyget Väl godkänd meddelas skriftligen vid kursstart. För betyget Väl godkänd på hela kursen krävs betyg Väl godkänt på minst tre av delkurserna.

Delkurs 1 examineras genom skriftlig tentamen och ett projektarbete.

Delkurs 2 examineras genom skriftlig(a) uppgift(er).

Delkurs 3 examineras muntliga och skriftliga uppgifter.

Delkurs 4 examineras genom ett skriftligt självständigt arbete vilket försvaras vid ett seminarium.

Omexamination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet. Om universitetet beslutat att en student har rätt till särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge ett anpassat prov eller att studenten genomför provet på ett alternativt sätt.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs kursvärdering. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle erhåller återkoppling vid kursstart.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1 Geografiska informationssystem (GIS), 7,5 hp

Chapman, Henry. *Landscape Archaeology and GIS*. Stroud: Tempus. Senaste upplagan. 240 s.

Conolly, James & Lake, Mark. *Geographical Information Systems in Archaeology*. Cambridge Manuals in Archaeology. Cambridge: Cambridge University Press. Senaste upplagan. 250 s.

Hall, Ola. *Introduktion till kartografi och geografisk information*. Lund: Studentlitteratur. Senaste upplagan. 205 s.

GIS. Geografiska Informationssystem. Övningsexempel. ArcGIS. ArcView 9.x. 85 s. Finns att köpa på institutionen. Kompendium, 200 s.

Relevant litteratur i samband med projektarbetet, ca 100 s.

Delkurs 2 Arkeologi i Europa och världen, 7,5 hp

Barker, Graeme. *The agricultural revolution in prehistory: why did foragers become farmers?* Oxford: Oxford University Press. Senaste upplagan. 414 s.

Crowther, Alison & Faulkner, Patrick. 2021. A cave site in Kenya's forests reveals the oldest human burial in Africa. *The Conversation*, May 5, 2021. Finns tillgänglig online.

Cunliffe, Barry W. *Europe between the oceans: themes and variations, 9000 BC-AD 1000*. New Haven: Yale University Press. Senaste upplagan. 518 s.

Jakobsson, Mattias et al. 2022. *Vetenskapen säger: Om människans evolution*. Natur & Kultur. 20 sidor.

Lombard, Marlize. 2017. Ancient DNA increases the genetic time depth of modern humans. *The Conversation*, October 12. Finns tillgänglig online.

Randolph-Quinney, Patrick. & Sinclair, Alison. 2018. The revolution that wasn't: African tools push back the origins of human technological innovation. *The Conversation*, March 2018. Finns tillgänglig online.

Vandkilde, Helle. *Culture and change in Central European prehistory: 6th to 1st millennium BC*. Aarhus: Aarhus University Press. Senaste upplagan. 182 s.

Wilking, Jayne. & Maape, Sechaba. 2021. Ancient eggshells and a hoard of crystals reveal early human innovation and ritual in the Kalahari. *Times Live*, 24 April 2021. Finns tillgänglig online.

Wong, Kate. 2020. How Scientists Discovered the Staggering Complexity of Human Evolution. *Scientific American*, 1 September 2020. Finns tillgänglig online.

Delkurs 3 Metod och teori inom arkeologin, 7,5 hp

Burström, Mats (red.). 2008. *Samtidsarkeologi – varför gräva i det nära förflutna?* Huddinge: Södertörns högskola. 106 s.

Denscombe, Martyn. *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Alla upplagor, även på engelska, är användbara. c 500 s.

Hodder, Ian. 2012. *Entangled: an archaeology of the relationships between humans and things*. Malden, MA: Wiley-Blackwell. 244 s.

Johnson, Matthew. *Archaeological Theory – An Introduction*. Oxford: Blackwell. Senaste upplagan. c. 350 s.

Renfrew, Colin & Bahn, Paul. *Archaeology: theory, methods and practice*. London: Thames and Hudson. Part II, c. 350 s. Senaste upplagan (men upplagor fr.o.m. 2008 accepteras också)

Sohlberg, Peter & Britt-Marie. *Kunskapens former: vetenskapsteori och forskningsmetod*. Malmö: Liber. Senaste upplagan. c. 350 s.

Delkurs 4 Självständigt arbete, 7,5 hp

Björklund, Maria & Paulsson, Ulf. *Seminarieboken: att skriva, presentera och opponera*. Lund: Studentlitteratur. Senaste upplagan. 130 s.

Trost, Jan. *Att skriva uppsats med akribi*. Lund: Studentlitteratur. Senaste upplagan. 80 s.